

Frokostseminar for arkitektfaget

Arkitektens hverdag forandrer seg med ny teknologi og krav fra myndigheter og byggherrer. Åpen BIM har blitt krav til bygg hos Statsbygg og flere andre store byggherrer og SOSI har blitt krav til kart og plan. I tillegg etterspørres BIM og terrengmodell fra flere aktører. BA-Nettverket og buildingSMART Norge samarbeider om å arrangere tre frokostseminarer rettet mot arkitektfaget. [Les mer](#)

BIM for samferdsel — på god veg

BIM-utviklingen brer seg også i anleggsbransjen. Flere store vegprosjekter utføres nå ved hjelp av BIM-metodikk og digitale samordnings-modeller, et stort skritt på vegen mot full BIM-prosjektering. Og med lovende resultater, ifølge en melding fra InnoDesign. Ring 3 Ulven-Sinsen-prosjektet i Oslo og Marienborg-tunnelen i Trondheim, er to eksempler. [Les mer](#)

Samordningsmodell E22 Økern (Statens vegvesen / Vianova)

BuildingSMART-teknologi for grunnskolen

Boligprodusentenes Forening har i samarbeid med Husbanken fått utviklet en forenklet skoleversjon av 3D-modelleringsverktøyet ArchiCAD. ArchiCAD for grunnskolen vil bli gjort fritt tilgjengelig for alle landets grunnskoler fra høsten 2010, og gjør det mulig for elever fra første til tiende trinn å bli kjent med BuildingSMART-teknologi. [Les mer](#)

Strategisk samarbeid om bruk av BIM i byggebransjen i Norge

De rådgivende ingeniørselskapene Norconsult, Cowi, Rambøll, Sweco, Asplan Viak og Multiconsult har inngått et forpliktende samarbeid for å øke utbredelsen og kvaliteten i bruken av BIM i Norge og for felles påvirkning på kvaliteten i funksjonalitet og utvikling av programvare for BIM og applikasjoner for BIM. De samarbeidende rådgiverselskapene ser det som nødvendig at bransjen engasjerer seg sterkere i BIM utviklingen. Dette ønsker vi å gjøre dette i samspill med øvrige seriøse aktører i næringen. Samarbeidsgruppen skal arbeide for å motivere byggherrer til å anvende BIM og skal arbeide for kompetanseheving og forståelse for bruk av BIM hos våre kunder og samarbeidspartnere i næringen. Gruppen består i dag av følgende representanter for firmaene:

Anstein Skinnarland COWI, Jo Ulltveit-Moe Asplan Viak, Thor Ørjan Holt Multiconsult, Bård Hernes Norconsult, John Matland Rambøll og Kaare Kleven Sweco.

Doktorgradsstipend!

Universitetet i Agder lyser ut et doktorgradsstipend innenfor temaområdet bruk av IKT for digital modellering og samhandling i trebasert byggindustri. Utlysningen finner du [her](#)

Jobb for nyutdannede "BIM-eksperter"

Det er en god del studenter som har skrevet BIM-relaterte oppgaver eller "spesialisert" seg på BIM/buildingSMART. Generell erfaring er at de har vanskeligheter med å få full uttelling når de søker på de tradisjonelle stillingene. Har dere planer om å ansette nyutdannede med BIM-kompetanse, vil utdanningskoordinator Eilif Hjelseth (eilif.hjelseth@umb.no) være behjelpelig med å viderefremme interessen til lærestedene og de studentene som deltok på Masterseminar 10.

Daglig leder har ordet:

Tør dere la være å støtte buildingSMART?

Internasjonalt møte "i Korea"

I slutten av april ble det gjennomført en rekke møter i regi av buildingSMART International i Seoul, Korea. buildingSMART Norge skulle ha vært representert med fire deltakere. Askeskyen fra Island gjorde dog at alle europeiske deltakere ble forhindret fra å dra.

Men vi deltok likevel. Møter og konferanser ble gjennomført med innspilte bidrag fra Norge og det øvrige Europa. Og vi deltok som vi best kunne via internett-forbindelse.

Korea er langt fremme i bruk av buildingSMART. Møtene deres hadde stor oppslutning. På deres Internasjonale Forum, en stor konferanse, samlet de over 800 deltakere.

Noe av det mest interessante som kom ut av møtene, var endring i fokus i sertifiseringsprosess og mot andre åpne formater.

Sertifisering

De store modellverktøyene er sertifisert av buildingSMART. Meningen med sertifiseringen er fra buildingSMART Internationals side å gi et godkjennende stempel til de programvarer som har implementert buildingSMART (les IFC). Men likevel opplever brukere at sertifisert programvare ikke alltid kan det som forventes av dem.

Det henger sammen med at det som det testes for i forbindelse med sertifisering, er et regelsett (kallet coordination view) definert primært av programvareindustriens folk i buildingSMART. Grunnen til at det historisk sett har blitt slik, er at brukene ikke har vært på banen og definert sine krav til programvarene. Derfor blir det programvareutviklerne selv som har definert regelsettet.

Men brukene begynner å komme på banen. Ikke minst ute i prosjektene. Neste skritt er da å få organisert brukere slik at erfaringene deres blir omsatt til krav til en mer prosess-orienterte sertifiseringskrav.

Det er en av oppgavene til buildingSMART Norge og brukergruppene. Hvis brukere fra ulike fag kan definere hva som utgjør forskjell mellom suksess og feiling, blir kan vi stille entydige krav til programvarer.

Åpning for andre formater

Å implementere IFC i programvaren er både kompetanse- og tidskrevende. Strukturen i filinformasjonen ligger ikke rett til for høyrebeinet. Formatet er uten sammenlikning det beste alternativ til å utveksle komplekse objektmodeller av bygg uavhengig av programvare. Men IFC er ikke nødvendigvis det best egnede formatet til implementering i programvare som ikke trenger all den informasjon som IFC-modellen gir. Ta for eksempel programvare til FDVU. Det er et stort potensial for implementering av buildingSMART i slike programmer, hvis de bare behøver å forholde seg til en forenklet informasjon, for eksempel Flat IFC XML. Styret i buildingSMART International, International Council (IC), har bedt den tekniske undergruppe (ITM) om å se på muligheten for bruk av slike formater. Det vil senke terskelen for å utvikle effektiviserende programvare vesentlig. Åpning for andre formater enn IFC vil trolig ha en stor positiv effekt på implementering av buildingSMART i en større del av det bygde miljø og livsløp enn det fokus som det har vært på prosjektering/bygging av bygg.

Medlemskontingent

I 2009 ble medlemskontingenten hevet vesentlig. Grunnen til dette er selvfølgelig å få finansiert alle de viktige aktiviteter som foreningen igangsetter og deltar i. Men man ønsker at foreningen skal være drevet av og for sine medlemmer. buildingSMART Norge skal være uavhengig av eksterne aktører og kan derfor ikke få finansiert sine aktiviteter og drift av andre enn medlemmene.

Jeg møter ofte på spørsmålet fra bedrifter som vurderer innmelding hva de får igjen for kontingenten.

buildingSMART og buildingSMART Norge er en langsiktig internasjonalt innsats som skal effektivisere og industrialisere byggenæringen. buildingSMART er garantien for at utviklingen skjer bevisst og med en åpen dagsorden – og at utviklingen er basert på åpne formater. buildingSMART tjener byggenæringen, ikke enkelte bedrifter. Hadde det ikke vært for buildingSMART, hadde det ikke vært et IFC-format eller utvikling av IFD-bibliotek eller IDM'er.

Alle bedrifter i Norge som jobber i byggenæringen, får igjen at utviklingen fortsetter. Vi identifiserer problemer og løses dem. Og strategien både nasjonalt og internasjonalt er transparent for alle medlemmer. Alle har en interesse i å bidra til å holde buildingSMART økonomisk uavhengig.

I tillegg til dette jobber vi i buildingSMART Norge med å senke terskelen for implementering av teknologi og prosess i konkrete prosjekter. Det skrev jeg noe om i forrige måneds nyhetsbrev, og det jobber vi aktivt med. Spørsmålet mitt tilbake til de som spør om hva de får ut av det, er ofte om de tør å la være med å støtte buildingSMART med sitt medlemskap og sin aktive deltakelse.

*Steen Sunesen
(foto: Jan Harsem)*

Frokostseminar sammen med BA-Nettverket

Sammen med BA-Nettverket har buildingSMART Norge arrangert tre frokostseminarer for arkitektfaget. Samarbeidet med BA-Nettverket skyldes at vi har mange felles interesser. Begge organisasjoner har som formål å skape løsninger for byggenæringen og formidle viktig informasjon. Vi har mye å tjene på samarbeid. Det gjelder både i forbindelse med de aktuelle frokostseminarer og på sikt.

Når vi tar tak i arkitektene er det ikke en favorisering av et enkelt fag, men fordi det er viktig ny informasjon som arkitektfaget trenger å få vite. Flere store byggherrer, med Statsbygg i spissen, krever åpen BIM i prosjektene sine. I det første seminaret skal vi se på hva kravene er og hvordan bedriftene skal forholde seg til dem. En del av seminaret vil vise prosjekteksempler som også viser hvor utfordringene ligger. Og så skal vi forklare Statsbyggs krav til og bruk av BIM i den åpne internasjonale arkitektkonkurranse om Nasjonalmuseet ved Vestbanen.

Det neste seminaret tar for seg den nye plan- og bygningslovens krav til SOSI-format i regulerings- og arealplaner. Vi vil forklare begreper, kartformater og hvordan arkitekter skal forholde seg til krav.

Det tredje seminaret tar for seg å vise sammenstilling av bygg og anlegg/terreng i åpen BIM. Byggherrer, myndigheter og entreprenørene kan alle vinne på at fagene treffes i en felles modell. Det gjelder også i grensesnittet mellom arkitekt og landskapsarkitekt. Vi skal vise hvordan man kan samle modeller og nyttiggjøre seg av felles modell.

Programmene er lagt til rette, slik at vi best mulig prøver å vise hvordan man kommer i gang og gjennomfører prosjekter med bruk av åpen BIM. Egentlig er det ikke så vanskelig å bruke BIM. Utfordringen oppstår når man skal få alt til på en gang og samtidig være konkurransedyktig. Det er ikke råd til å feile i prosjekt. Derfor er andres prosjekterfaringer viktig for hele bransjen. Det er det vi vil fokusere på i både buildingSMART Norge og BA-Nettverket.

I fremtiden vil vi følge opp med andre viktige tema og andre faggrupper.

Ha en god mai-måned og 17. mai-feiring.

AF Gruppen satser på BIM

AF Gruppen har det siste halve året satset sterkt på BIM, og har satt igang flere pilotprosjekt innenfor hovedområdene, kalkulasjon, prosjektering og produksjon. I tillegg har vi flere studentgrupper som nå skriver hovedoppgaver om BIM hos oss gjennom våre gode

kontakter på UMB og FIO. AF Gruppen har nylig også ansatt en BIM ansvarlig som vil drive utviklingen av virtuell bygging videre sammen med en styringsgruppe. Vi har allerede målt flere ukers besparelse i arbeidet med å lage beskrivelser for totalentrepriser gjennom å bruke modellverktøy. Vårt egenregi prosjekt Grefsenkollveien 16 skal være testprosjektet hvor BIM prøves ut innenfor prosjektering og drift.

RFID and the Internet of Things - Are you ready?

Internasjonal workshop 10. og 11. mai. Kl 10:00-16:00, Radisson Blu Scandinavia Hotel, Holbergs gate 30 i Oslo. Arrangør er RFID-RNET, et forskningsnettverk i VERDIKT programmet hos Norges Forskningsråd. Standard Norge deltar i prosjektet. Gratis adgang for alle interesserte. Ytterligere informasjon kan fåes fra Standard Norge ved Eilif Hjelseth, e-post ehj@standard.no

Octagas 3D viewer i nye produkter

Octaga har nettopp inngått to nye OEM-avtaler innenfor BIM-markedet. Det vil si at softwareleverandører bruker deres 3D viewer-system som del av sitt produkt. Det gjelder Nosyko i produktet dRofus (romprogrammering for sykehus) og Technia i produktet PLM Enovia (Project Life Cycle Management).

Hva BIM handler om

- All opphøringen rundt BIM er for meg uforståelig. Vi har alltid tegnet i 3D, så BIM er egentlig ikke noe nytt for oss. Det handler bare om å forstå seg på hvilken informasjon som skal med i ulike stadier av prosjektet og så fikser programmet resten. BIM-modellene (i IFC-format slik Statsbygg krevde) blir jo ikke akkurat noe fryd for øyet, så det er greit å få byggherre med på å ha et bevisst forhold til hvordan modellen brukes for å vise de arkitektoniske kvalitetene i prosjektet, sier Henning Sunde i Rodeo arkitekter, ifølge en pressemelding fra Graphisoft Norge. Rodeo arkitekter var med i teamet som tegnet "Back in Black", som ble plukket ut som en av seks finalister i Nasjonalmuseums-konkurransen. Prosjektet ble tegnet av et team bestående av Rodeo arkitekter AS, Wendelbo arkitekter og Sondre Gundersen arkitektur.

Vil du bli medlem av buildingSMART Norge?

Ta kontakt med daglig leder Steen Sunesen,
steen.sunesen@buildingsmart.no

Styret i buildingSMART Norge

Det sittende styret i buildingSMART Norge, fra venstre mot høyre: Jøns Sjøgren, Trond Pettersen Valeur, Kaare Kleven, Bjørn Stangeland, Øivind Rooth, Steen Sunesen, Ole Kristian Kvarsvik, Sigurd Wirstad og Jacob Mehus. (foto: Jan Harsem)

100% støtte til første del i IDM-standard

Det var full oppslutning ved avstemningen på ISO/FDIS 29481-1. FDIS står for Final Draft International Standard og er nest siste trinn for det blir en vedtatt ISO standard. Dette betyr i praksis at det kun er formaliteter før denne blir en "ren" ISO 29481-1:2010 Building information modelling -- Information delivery manual -- Part 1: Methodology and format.

Building Symbols - frist 24. mai

ISO prosjekt om Building Symbols ISO/NP TR 16310 er et samarbeidsprosjekt mellom det svenske ledede sekretariatet for TC 10 / SC 8 Construction documentation og det norske ledede TC 59/ SC 13 "Home of ISO BIM standards". Det er svært ønskelig med norsk deltakelse i dette prosjektet. Ta kontakt med Standard Norge ved Eilif Hjelseth på e-post ehj@standard.no innen 24. mai.

Bedriftshjelp til studenter

Mange studenter holder på å velge tema og industripartner for bachelor- og masteroppgave. Vi ønsker derfor at bedrifter som er interessert i dette, tar kontakt med utdanningskoordinator Eilif Hjelseth på e-post eilif.hjelseth@umb.no. Har dere i tillegg mulighet til å tilby sommerjobb, er dette en god måte å starte på.

Bygg og anlegg...

... og frokostseminar

Software Innovation melder at de ...:

...satser for fullt på Bygg og Anlegg. ProArc, som har vært i markedet i oljebransjen i mange år, er nå tilpasset Bygg og Anlegg. I tillegg til dokumenthåndtering, arbeidsflyt og samhandling ved bruk av SharePoint, lanserte Software Innovation den 20. mars sin første BIM-løsning. Mer informasjon finner du [her](#)

...inviterer alle til gratis frokostseminar på Bølgen og Moi på Tjuvholmen 3.juni. Frokosten er åpen for alle. Påmelding og informasjon [her](#).

"Hands on"-kurs i BIM

I nært samarbeid med Sweco har NTI Nestor utviklet et BIM-kursopplegg med hands-on øvelser og samarbeid i praksis. BIM Basis er et kurs over to dager som tar for seg metode og samhandling i et BIM-prosjekt. DAK-operatører og andre prosjektmedarbeidere lærer å arbeide med IFC-modeller gjennom å arbeide med et reelt prosjekt. Fagene Arkitekt, Bygg, VVS og Elektro er representert og alle jobber parallelt mot samme modell.

BuildingSMART Norge har hatt årsmøte

Årsberetningen for 2009 og signert protokoll fra årsmøtet finner du [her](#)... og [her](#) er strategiplanen!